

**SƐWƐ ƚA
ZHAKI
wìla yɔnlɔɔ ma torogo
SƐWƐ wì nawa sɛnrɛ**

Nana ƚa pàa pye na yinri Zhaki wo wìla ki sɛwɛ ƚa wì yɔnlɔɔ. Mbe yala kaleɛ ki ni, Zhaki wìla pye we Fɔ Zhezu wo nɔsepyɔ lenana (Mati 13.35; Maki 6.3; Gala 1.19; 1 Koren 15.7). Wìla pye Zheruzalemɔ ca legilizi yekelewe wo wa (Kapye 15.13-21; Gala 2.9). Zhaki wìla wì sɛwɛ wì yɔnlɔɔ maa torogo Izirayeli cengele ke ma yiri shyen koro kan. Izirayeli cengele ke ma yiri shyen ngele Zhaki wì yen na para ke sɛnrɛ na, koro ma ke yen fafafa Izirayeli cengele ke ma yiri shyen wele; ɛɛn fɔ Zhufuye poro naa mbele pe woro Zhufuye, a pè pe yɛɛ kan Zhezu wì yeri, poro sɛnrɛ wìla yuun. Jɔlɔɔ gbɔɔ ƚa kila gbɔn pe na ki kala na, pàa gbɔn ma jaraga tara sannda ti ni. Zhaki wo yeɛɛ na, tagafenne poro pe yen Yenɛle li woolo jembele wele.

Wa wì sɛwɛ wì ni, wì yen naga yenri pe yeri paa kala kunni pe yɛɛ ni wa jɔlɔɔ ki ni. Mbe taga wa ko na, wì yen naga yuun pe kan ma yo pe pye kajɛmbɛle, pe pye go sogowo ni konaa paa tanri paa yala tagawa konɔ li ni. Wì yen na yerɛwe kaan penjagboro fenne pe yeri fɔ paga kaa pe yɛɛ gbɔɔ pe penjara ti kala na, nɛɛ kotogo nii fyɔnwɔ fenne pe ni.

Wa sɛwɛ wì go konɔbanɔga (1.1-27) ki ni, Zhaki wì yaa para kagala ngele na, wì yen na

ke senre yuun.

Wa sewe go shyen wogo (2.1-26) ki ni, wi yen naga yuun sefenne pe kan ma yo pe pe yee yingiwe jen, paga ka ti penjagboro fenne poro mbe pe ndanla, pee fyonwo fenne poro panra.

Wa sewe wi go (3.1-4.12) laga ki ni, mbele pe yen na pe yee jate kajenmbele, konaa naga jaa mbaa pele nari Yennele senre ti ni, Zhaki wi yen naga yuun pe kan fo pe yee gbogowo naa kendige wogo ki yaga, paa pe senyoro ti korosi jenge.

Wa sewe wi go (4.13-5.6) laga ki ni, wi yen na penjagboro fenne pe nawa tuun naa fo pe pe yee yingiwe jen yee gbogowo pi ni.

Wa sewe wi kosaga (5.7-20) ki ni, Zhaki wi yen naga yuun pe kan ma yo pe yere ngbanga wa jologo ki ni, paa yenri mbele pe nawa pi tanga pe na pe kan konaa yambala pe kan.

Sewe wi yen ma koonlo yege nga na

Sewe wi lesaga senre konaa sharaga 1.1

Kanibanra konaa wamawelewe 1.2-18

Mbege logo konaa mbege pye 1.19-27

Tagafo wi yinwege kala 2.1-26

Tagafo wi daga mbaa wi senyoro ti korosi 3.1-12

Tijinliwe mba pi maa yinrigi wa Yennele li yeri 3.13-18

Tagafenne pe tangalomo 4.1-5.6

Yerewe senre ta yege 5.7-20

*Sewe wi torogo mbele yeri
konaa pe sharaga*

¹ Mi Zhaki, mi na Yennele lo naa we Fo Zhezu Kirisi pe tunmbyee, mi yen naga sewe na wi

torogi yoro Izirayeli cengele ke ma yiri shyen ye kan, yoro mbele ye jaraga dunruya wi lagapyew we. Mi yen na ye shari.

Tagawa naa tijinliwe kala

² Sefenne, na wamawelewe cenle legere ka gbɔn ye na, yaa pi jate paa nayinme gbɔɔ kala yen;

³ katugu yege jen ma yo na paga ye tagawa pi wa mbe wele, ki ma ye kan yaa kagala kunni ye yee ni.

⁴ Een fo, ye ti ye kala kunmo yee ni pi tunngo pye pigi yon fili, jango ye pye ye sin ye yon fili, ye pye tegelesaga fu, yaraga kpe ka ka ye la.

⁵ Na kaa pye tijinliwe pi wa la ye ni, wi Yennele li yenri pi ni, pa li yaa pi kan wi yeri; katugu Yennele li maa leele pe ni fuun pe kaan legere legere nayinme ni.

⁶ Een fo, wuu yenri tagawa ni wiga kaa singi; katugu lere na kaa singi, wi ma pye paa kogje tonmo pi yinriwe naa pi towo pi yen, mba tifelege ki maa pi lee naa waa kanjeyeye ki ni fuun ki na.

⁷ Ki lere cenle wiga kaa ki sonri ndee wi yaa yaraga ka ta we Fo wi yeri,

⁸ katugu wi jatere wi yen wi na shyen, wi woro ma yeye sin wa wi tangalomɔ pi ni fuun pi ni.

Fyonwo fo naa penjara taga kala

⁹ Sefo na wi yen fyonwo fo, wila wi yee gbogo naa Yennele luu yirige we.

¹⁰ Na wi yen penjagboro fo fun wila wi yee gbogo naa Yennele luu tirige we, katugu wi yaa ka toro paa yan fyenre yen.

¹¹ Na yɔnlɔ kiga yiri ki yama gbɔɔ pi ni, yan ki ma waga, ki fyɛnrɛ ti ma toori, ki tiyɔnwɔ pi ma kɔ. Ki pyelɔmɔ nunɔgba pi na fun, penjagbɔrɔ fɔ wi yaa ka kɔ mbe wɔ wa wi kapyegele ke sɔɔwɔ fun.

*Wamawelewe naa kala na
li ma lere le kapege*

¹² Lere ɲa wi ma wamawelewe pi kun wi yɛɛ ni, fɛrɛwɛ yɛn wi woo; katugu na wiga wamawelewe pi kun wi yɛɛ ni mbe koro sinnɛ mbe kɔ, wi yaa yinwege ta paa wunluwɔ njala[†] yɛn, ko ɲga Yɛnɲɛlɛ ligi yɔn fɔlɔ kɔn mbe kan li yɛn ma mbele ndanla pe yeri we.

¹³ Na wamawelewe ka gbɔn lere wa mboo le kapege, wiga ka yo fɔ: «Yɛnɲɛlɛ lo li yɛn nala waa na wele.» Katugu Yɛnɲɛlɛ li se ya wa mbe wele mbeli kapege, lo jate laa si lere wa mbe wele mboo le kapege.

¹⁴ Ɛɛn fɔ, wamawelewe pi ma gbɔn lere pyew wi na mboo le kapege, na wo jate wi yɛɛra jogo pege kiga yiri wi ni mbaa wi fanla we.

¹⁵ Na jogo pege kiga kugbɔ lɛ, ki mɛɛ kapege se. Kapege ko ka ka lɛ, ko mɛɛ pan kunwɔ ni.

¹⁶ Sefɛnnɛ, yoro mbele ye yɛn mala ndanla, yaga kaa ye yɛɛ fanla.

¹⁷ Yarikanra jɛndɛ ti ni fuun, naa boyan yaara tiyɔnrɔ ti ni fuun, ti maa kaan we yeri na yinrigi wa yɛnɲɛlɛ na. Ti maa tinri na yinrigi wa

---

[†] **1:12 1.12** Ki wunluwɔ njala cɛnlɛ lɛa pye Girekiye poro wolo, na pɛa pye na kaan lere wa yeri, ɲa wi ya sanmbala pe ni kala la na, paa fɛnge naa malaga yɛn.

Yenñele li yeri. Lo li yen naayeri yanwa† pi Dafɔ we. Yenñele li se kannga, kanngasaga si woro li na mbe wɔ.

¹⁸ Lì yinwege kan we yeri kaselege senre ti fannga na, ma yala li nandanwa kala li ni, jango we pye kongbanmbala wa yaara nda lì da ti sɔgɔwɔ.

Yaa nuru, yaa ki piin

¹⁹ Sefenne, yoro mbele ye yen mala ndanla, yaa nawa tuun ki wogo nga ki na, fɔ: Ki daga lere nunɔba nunɔba pyew wila nuru fyafyaw, ɛɛn fɔ, paga kaa para fyafyaw, paga si kaa nawa ngbanni jagajaga;

²⁰ katugu lere ɲa wi nawa pi yen ma ngban, wila ya mbe ɲa ki yen ma sin Yenñele yege na ki pye.

²¹ Ki kala na, ye fyongɔ kapyege ki ni fuun ki yaga konaa nambewe pi ni fuun pi ni. Senre nda Yenñele li sanri wa ye kotogo na, ye yenle ti na kotoyinɲe ni, katugu ti mbe ya mbe ye shɔ.

²² Yaa tanri Yenñele li senre ti na, yaga ka pye ti logofenne ce, mbaa ye yee fanla.

²³ Katugu lere ɲa wi maa Yenñele li senre ti nuru wila sila tanri ti na, wi yen paa lere ɲa wi maa yee yege ki wele duwale.

²⁴ Wiga kaa yee wele mbe kɔ, wi mee kari, wi yen yege ɲa na, wi mee fege le ki na teere.

²⁵ Ɛɛn fɔ, Yenñele li lasiri ɲa wi yen maa yee yɔn fili, wo ɲa wila we piin lesele, na lere ɲa kaa wi cancan mbaa wele, mbe koro wi na, na

---

† **1:17 1.17** Naayeri yanwa po pi yen yonlo naa yenge naa wonngɔlo wele.

wi suu senre ti logo mbe fege ti na, en fo, wi kaa tanri wi na, ki fo Yenhele li yaa duwaw wi na wa wi kapyegele ke ni.

²⁶ Na lere wa kaa ki sonri wi yen Yenhele konɔ li tangafɔ, na wi suu yon ki yingiwe jen, wi yen naa yee fanla, wi Yenhele konɔ tangala li woro yaraga ka.

²⁷ Yenhele konɔ tangala na li yen kpoyi ma pye fyongɔ fu we To Yenhele li yee na, lo li yen: Mbaa pijiriwele poro naa nanɔnɔjaala pe wele, mbaa pe sari wa pe jɔlogɔ ki ni konaa mboon yee yigi dunruya wi fyongɔ kagala ke ni.

2

Maga ka lere wo lere ni

¹ Sefenne, yoro mbele yaa tanri we Fo Zhezu Kirisi na wi yen gbogwo fo wi tagawa konɔ li na, yaga kaa lere woo lere ni.

² Ndee ki pye penjagboro fo wa pan ma ye wa ye sherigo ki ni te vegeɛ ni wi yombele li na, naa yariporo tiyoro ni wi yologo, na fyonwo fo wa ka pan mbe ye wa fun, yariporo konrokoro ni wi yologo,

³ na yaga yariporo tiyoro fo wi gbogwo mboon pye fo: «Pan ma cen laga ki censaga tiyongɔ nga ki ni,» mbe si fyonwo fo wi pye fo: «Mboro mbe yere wame,» nakoma «Cen tara, na na tooro ti tanla.»

⁴ Ki ka pye ma, ye woro na leele woo leele ni ye yee ni, na kiti kon jatere pere ni wi le?

⁵ Sefenne, yoro mbele ye yen mala ndanla, yaa nuru na yeri: Yenhele li dunruya na wi fyonwo

fenne pe wo, jango pe ta pe pye penjagboro fenne wa tagawa kala li ni, peli wunluwo pi ta, po mba laa pi yon folo kon mbe kan li yen ma mbele ndanla pe yeri we.

⁶ Eɛn fo, yoro wo na, ye ma fyɔnwɔ fo wi tifaga! Ma si yala, penjagboro fenne poro pe yen na ye jɔɔ, na ye tilele na kee ye ni wa kiti konfenne pe yege soɔwo.

⁷ Poro wele pe maa senpere yuun Zhezu mege tiyɔngɔ nga Yenɲele li kan ye yeri ki na.

⁸ Na ye kaa tanri wunluwo pi lasiri wi na mbaa wi yon finli, paa yege nga na Yenɲele senre sewe wi yen naga yuun ma yo fo: «*Ma lewee yenle wi daga mbɔɔn ndanla paa yege nga na mɔɔ yee ndanla*†,» kona ki tiyɔngɔ ko yaa piin.

⁹ Eɛn fo, na ye kaa lere woo lere ni, kona, ye yen na kapege piin, a Yenɲele li lasiri wi yen na ye jerɛgi, katugu ye yen naa jɔɔ.

¹⁰ Lere na fuun kaa Yenɲele li lasiri wi ni fuun wi tanri mbaa wi yon fili, mbe si lasiri wi ngasegele ke nunɲba jɔɔ, kona, wi ke ni fuun ke jɔɔ.

¹¹ Katugu Yenɲele na ligi yo ma yo fo: «*Maga ka jataga pye,*»† ligi yo fun ma yo fo: «*Maga ka lere gbo*»† Ki kala na, na ma woro na jataga piin, na maga lere gbo, kona, ma Yenɲele li lasiri wi jɔɔ.

¹² Yaa para, yaa piin paa leele mbele yen Yenɲele li yaa kiti kon pe na mbe yala lasiri na wi ma lere pye lesee wi ni.

---

† 2:8 2:8: Levi 19.18 † 2:11 2:11: Eki 20.13-14 † 2:11 2:11: Dete 5.17-18

13 Lere ɲa wi woro na leele sanmbala pe yinriwɛ taa, na Yɛnɲɛle liga kaa jaa mbe kiti wi kɔn wi na, li soo yinriwɛ ta. Leele yinriwɛ taga ki ma fanɲa ta kiti wi na.

Tagawa naa kapyegele sɛnrɛ

14 Sefɛnnɛ, na lere wa ka yo fɔ tagawa yɛn wi ni mbe sigi ta wi sigi naga wa wi kapyegele ke ni, yɲigi ki yaa yɔn wi kan? Ki tagawa pi mbe ya mboo shɔ le?

15 Na yaripɔrɔ kala ka pye sefɔ naɲa, nakoma sefɔ jɛle wa na, na pilige pyew yaakara ti woro wi yeri,

16 na ye ni wa kaa pye mbe yo fɔ: «Ta kee yeyinɲge na! Ma sa yaripɔrɔ le mɔɔ wire ti wɛri, ma li ma tin!» Mbe sigi ta wi suu wire ti kala yɔnyaara ti kan wi yeri, yɲigi ki wogo ɲga ki yaa yɔn?

17 Pa tagawa pi yɛn ma fun, na piga koro pi yɛɛ na, na pi woro na pi yɛɛ nari wa kapyegele ke ni, pi ma ku†.

18 Ɛɛn fɔ, kana lere wa yaa yo fɔ: «Mboro wo na, tagawa yɛn ma yeri, mi wo na kapyegele yɛn mi yeri. Ma tagawa pi naga na na kapyegele fu, mi wo na, mi yaa na tagawa pi naga ma na wa na kapyegele ke ni.»

19 Mɔ taga ki na ma yo Yɛnɲɛle li yɛn nunɲba pe, ko yɔn. Gboshugulo pɛ taga ki na ma fun, ki kala na, pe maa fyɛ na seri.

20 Mboro ɲa lembige, ma daga mbege jɛn fɔ tagawa piga pye kapyegele fu, pi ma pye kayɔngɔ fu?

---

† 2:17 2.17 Ko kɔrɔ wo yɛn pila ya kala yɔn.

²¹ Yiŋgi na Yenŋele làa si we tele Abirahamu wi jate lesinŋe? Wi kapyegele koro kàa ti, naa wila wi pinambyo Izaki wi wo saraga Yenŋele li yeri wa saraga wosaga ki na we.

²² Ma maga yan fo wi tagawa po naa wi kapyegele ke ni, kaa pinle na tunŋgo piin ja, a wi kapyegele koo tagawa pi kan pì yon fili.

²³ Nga Yenŋele senre sewe wi yen na yuun, pa kigi yee yon fili yeen fo: «*Abirahamu wi si taga Yenŋele li na, ki kala na, a Yenŋele li nee wi jate lesinŋe†,*» maa yeri li wonlo.

²⁴ Ki kala na, ye maga yan fo Yenŋele li maa lere wi jate lesinŋe wi kapyegele koro kala na, wi tagawa po nunŋba kala ma.

²⁵ Nanjaa Arahabu pa wi wogo kila pye ma fun. Yenŋele làa wi jate lesinŋe wi kapyegele koro kala na, katugu wila Zhufuyepitunmbolo pe yigi tiyongɔ, ma kaa pe saga, a pè songoro ma kologo ka yegɛ le ma kari.

²⁶ Yegɛ nga na senwee wi wire tiga pye yinne fu, ti ma ku, ki pyelomo nunŋba pi na, na tagawa piga pye kapyegele fu, pi ma ku.

3

Ngayinne senre

¹ Sefenne, ye legerɛ ka kaa ki jaa mbe pye nagafenne, katugu yège jen ma yo woro mbele we yen nagafenne, kiti wi yaa ka nŋban woro na mbe we.

² We ni fuun we maa punŋgu pyelomo legerɛ ni. Na lere na woro na punŋgu wa wi senyoro

---

† 2:23 2.23: Zhene 15.6

ti ni, ko fɔ wo sin ma yɔn fili. Wi mbe ya mboo yɛɛ yingiwɛ jɛn.

³ We maa karafeye pe nii wa shɔnye pe yɔnrɔ ti ni, jango paa nuru we yeri. Kiga pye ma, we ma ya na pe wire lombondo ti kɔnri.

⁴ Ye tɔnmɔkɔrɔ fun ti wele. Ti yen ma tugbɔlɔ fɔ jɛngɛ, tifɛlingbɔrɔ ti maa ti wɔnrɔgi na kee ti ni. Ɛɛn fɔ, konaa ki ni fuun, ti fevenne pe maa ti sinni tɔnmɔkɔrɔ mbirige jɛɛɛ ni na kee ti ni wa laga nga pe maa jaa we.

⁵ Lere wi ngayinne fun li yen wire ti laga jɛɛɛ ka, ɛɛn fɔ, li maa kagbɔgɔlɔ yuun na li yɛɛ gbogo.

Ye kason jɛɛɛ li wele, li ma si ya ma kɔlogɔ gbenge ki yigi maga sogo!

⁶ Ngayinne fun li yen paa kason yen. Li yen ma yin kapere pyew ti ni. Li cɛnsaga ki yen wa we wire ti ni na ti lombondo ti kaan, a tila fyongɔ kagala piin. Li maa kason nii we yinwege sanga wi ni fuun wi ni, nga ki maa paan na yinrigi wa jaganama wi ni.

⁷ Wonngaala mbele fuun pe yen tɔrɔ tijɛɛ tijɛɛ ni, naa sannjɛɛ ti ni, naa yaara nda ti maa fulolo lara na ti ni, naa tɔnmɔ yaara ti ni, ti cɛngɛɛ ke ni fuun lere wi mbe ya mberi koro, wiri koro makɔ.

⁸ Ɛɛn fɔ, ngayinne le, lere kpɛ na ya mbe lo yingiwɛ jɛn. Li yen yaripege nga lere se ya koro. Li yen ma yin shɔnrɔ ni, nda ti maa leele kuun.

⁹ We ma ngayinne li tɛgɛ na we Fɔ nga wi yen we To wi sɔnni li ni. We mali tɛgɛ fun na leele pe dangi, poro mbele Yɛnɛɛɛ lɛ da ma pe pye li yanlɛɛ we.

¹⁰ Wa yɔn nunɔba ki ni, Yenɔɔɛ li sɔnmɔ sɛnrɛ naa danɔa sɛnrɛ ti maa yinrigi wa. Sefenne, kii daga kila piin ma.

¹¹ Tɔnmɔ taan naa tɔnzorowo pi se ya pinle mbaa pulo wa lawege nunɔba ki ni.

¹² Na woolo, figiye tige ki se ya mbe oliviye tige pyɔ sɛ. Eɛzen tirige ki se ya mbe figiye tige pyɔ sɛ. Ki pyelɔmɔ nunɔba pi na fun, lawege nɔa ki tɔnmɔ pi yen kɔ ni, ki se ya mbe tɔnmɔ taan pulo.

*Tijinliwɛ mba pi maa yinrigi
wa yenɔɔɛ na*

¹³ Ambɔ wi yen tijinliwɛ fɔ naa kajɛnɔɛ ye ni? Ki fɔ wigi naga wa wi kapyegele koro naa wi tangalɔmɔ jɛmbɛ pi ni, kotoyinɔɛ naa tijinliwɛ ni.

¹⁴ Eɛn fɔ, na yenjapege naa kashara ka pye wa ye kotogo na, yaga kaa ye yɛɛ gbogo, mbaa finleɛ mbe je kaselege ki na.

¹⁵ Ki tijinliwɛ cɛnle po ma pi yen mba pi maa yinrigi wa yenɔɔɛ na. Ki tijinliwɛ pi yen laga tara to ni. Pi yen sɛnwee piile poro woo naa gboshugulo woo.

¹⁶ Ko kɔ ti yenjaga naa kashara jatere wiga pye laga nɔa na, kafaara naa tipewe pi cɛnle pyew pi ma pye wa fun.

¹⁷ Eɛn fɔ, tijinliwɛ mba pi maa yinrigi wa yenɔɔɛ na na paan, ki konɔbanɔa, pi yen kpoyi, ko punɔo na, pi yen yeyinɔɛ ni, ma pye pɔw, ma pye tanwa jaga ni leele pe ni. Pi ma pye leele yinriwɛ taga ni, na kapyere jɛnde piin. Pila lere wɔ lere ni, pila la kopiire piin.

¹⁸ Leele mbele pe maa yeyinṅge nii leele pe sɔgɔwɔ na pe yɛɛ mari, na pe kagala ke piin yeyinṅge na, tɔnli ɲa pe ma ta wo wi yen yinwege ɲa ki yen ma sin.

4

Dunruya wi wɛɛnrɛ kala

¹ Maara naa kendige ɲa ki yen ye sɔgɔwɔ, ti maa yinrigi se? Pa ti maa yinrigi wa kagala ɲgele ke la maa ye taa ke ni na wiin wa ye wire ti ni.

² Ye maa yarilɛgere jaa, ye seri ta, ki kala na, ye yen legbolele. Ye yɛge maa yinrigi yarilɛgere na, ye se ya mberi ta. Kendige naa maara yen ye sɔgɔwɔ. Yaraga ɲa yaa jaa ye sege ta, katugu ye woro naga yenri Yenɲɛle li yeri.

³ Na ye ka sila yenri Yenɲɛle li yeri, ye se ta, katugu ye maa yenri jatere ɲa ni wii yɔn. Yaraga ɲa ye maa yenri, ye maa jaa mbege tɛge mbaa ye kandaanra piin ki ni cɛ.

⁴ Yoro kɛɛnrɛ lifenne wele†! Ye sigi jɛn mbe jɛn mbe yo na yaga pye dunruya yaara ti wɔnɔ, kona, ye yen Yenɲɛle li jugu wi le? Lere ɲa kaa jaa mbe pye dunruya yaara ti wɔnɔ, wi ma pye Yenɲɛle li jugu.

⁵ Yaga kaa ki jate ndɛɛ Yenɲɛle sɛnrɛ sɛwɛ wi yen na ɲa yuun ki yen jaga, ki ɲa fɔ: «Yinne na Yenɲɛle li le we ni li kala na, we yen mali ndanla, fɔ a li yen yenjaga ni we kala na.»

---

† **4:4 4.4:** Ki leele pe yen kɛɛnrɛ lifenne katugu paa sɛnrɛ nunḡba yo. Pe ma yo Yenɲɛle li pe ndanla, ma si yala dunruya yaara to ti pe ndanla.

⁶ Eɛn fɔ, Yɛnɲɛlɛ li yɛn na yinmɛ kaan wɛ yeri, mba pì gbogɔ naa ma wɛ, katugu Yɛnɲɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ wi yɛn naga yuun ma yo fɔ: «*Yɛnɲɛlɛ li yɛn na wiin mbele pe maa pe yɛɛ gbogo pe ni. Eɛn fɔ, li yɛn na yinmɛ kaan mbele pè pe yɛɛ tirige pe yeri†.*»

⁷ Ki kala na, yaa nuru Yɛnɲɛlɛ li yeri, yaa Sɔtanla wi wiin, pa wi yaa fe mbe laga ye na.

⁸ Ye fulo Yɛnɲɛlɛ li tanla, pa li yaa fulo ye tanla. Yoro kapere pyefɛnnɛ wele, ye ye keyɛn yi pye kpoyi yeyi wɔ wa kapere ti ni. Yoro kopiire fɛnnɛ wele, ye ye kotoro ti pye kpoyi.

⁹ Ye ti ye nawa pì tanga ye na, ye yɛgɛ san yaa gbele. Ye ye titɛgɛrɛ ti kanɲga gbeere. Ye ye nayinmɛ pì kanɲga yɛsanga.

¹⁰ Ye ye yɛɛ tirige wɛ Fɔ wi yɛgɛ na, kiga pye ma, wi yaa ye yirige.

Yaga kaa kiti kɔɔn sefɛnnɛ pe na

¹¹ Sefɛnnɛ, yaga kaa sɛnpere yuun ye yɛɛ na. Lere ɲa ka sɛnpere yo sefɔ wa na, nakoma mbe kiti kɔn wi na, kona, wì sɛnpere yo Yɛnɲɛlɛ li lasiri wi na ma kiti kɔn wi na. Na maga si kiti kɔn lasiri wi na, kona, ma woro wi tangafɔ naa, eɛn fɔ ma yɛn na kiti kɔɔn wi na.

¹² Yɛnɲɛlɛ lo nunɲba li yɛn lasiri wi kanfɔ naa kiti kɔnfɔ. Lo nunɲba lo li mbe ya mbe lere shɔ, lo li mbe si ya mbe lere jɔgɔ. Eɛn fɔ, mboro wo yɛn ambɔ mbe sila kiti kɔɔn ma lewee yɛnlɛ wi na?

We yinwege ki yɛn Yɛnɲɛlɛ lo kɛɛ

---

† 4:6 4.6: Yomi 3.34

13 Yaa nuru na yeri yingɔ, yoro mbele ye maa yuun fɔ: «Nala, nakoma goto we yaa kari wa cagbɔgɔ tisilan ki ni, we yaa sa yeɛ nungba pye wa, mbe safari wa mbe penjara ta.»

14 Ma si yala, kala na li yaa pye wa ye yinwege ki ni goto, ye sili jɛn! Ye yɛn paa fɔngɔ yɛn, nga ki ma wo wagati jɛnri ni, mbe si kɔn le teere.

15 Nga ki ja daga yaa yuun ki nga: «Na Yɛnɛɛ li ka yɛnɛ, na waga koro yinwege na, pa we yaa nga ki pye, nakoma mbe nga ko pye.»

16 Ɛɛn fɔ, yingɔ, ye yɛn na ye yɛɛ gbogo na ye yɛɛ nari. Ki yɛɛ gbɔgɔwɔ cɛnɛ mba pi woro ma yɔn.

17 Lere ɲa wì kajɛɲɛ pyege ki jɛn, wi si woro naga piin, ki ma pye kapege ki fɔ wi kan.

5

Penjagbɔɔ fenne pe yɛɛwɛ

1 Yoro penjagbɔɔ fenne wele, yaa nuru na yeri yingɔ! Yaa gbele yaa jɛɛn jɔɔgɔ kagala ngele ke yaa ye ta ke kala na.

2 Ye penjagbɔɔ tì fɔngɔ, a ndɔnɲɔ ye yaripɔɔ ti ka.

3 So wì ye ye tɛ naa ye warifuwe wi ni. Naa so wì ye ti ni, ki yaa pye sɛɛya ye kala na mbe ye wire ti jɔgɔ paa yɛɛɛ nga na kasɔn ma yaraga jɔgɔ we. Yè penjagbɔɔ gbogolo ye yɛɛ kan ki piliye pɔngɔ woyɔ† yan yi ni.

4 Tunmbyeele mbele pè tunɲgo ki pye wa ye kɛɛɛ ti ni, yee pe sara wi kan pe yeri. Ye nunɲbolo jan pe gbeere ti yeri! Mbele pe yɛn na

† 5:3 5.3: Piliye pɔngɔ woyɔ yan sɛnɛ tila yuun, yo yi yɛn dunruya kɔyɛge ye.

ye yarilire ti koon, Yenɲele li pe gbeere ti logo, lo li yen we Fɔ ɲa wi yen yawa pi ni fuun fɔ.

⁵ Yè legbɔɔlo lige li laga tara ti na, ma katanra pye. Yè li ma tɔɔ paa yaayogo yen, ɲga pè kan kɪ ka ma tɔɔ naga gbosanga wi singi.

⁶ Yè kiti kɔn lesinɲe wi na maa gbo, wii si ye win.

*Mbaa kagala kunni ye yɛɛ ni
kɔnaa yenrɛwɛ*

⁷ Sefɛnnɛ, yaa kagala kunni ye yɛɛ ni fɔ we Fɔ wi sa pan. Yege wele paa yɛɛ ɲga na kɛɛ kɔnfɔ wi maa tara yarilire tiyɔnrɔ ti singi naga kunni wi yɛɛ ni. Wi maa ki kunni wi yɛɛ ni jɛɲɛ fɔ wi sa tisara kɔɲɔɲɔnda to naa tisara pɔɲɔgo woro ti ta.

⁸ Yoro fun, yaa kagala kunni ye yɛɛ ni ma, ye kotogo ta, katugu we Fɔ wi panga kɪ yɔɲɔ.

⁹ Sefɛnnɛ, yaga kaa kɔɲɔri ye yɛɛ na, jɔɲɔ Yenɲele liga ka kiti kɔn ye na. Kiti kɔnfɔ wi yɔɲɔ, wi yen ma yere le go yɔn ki na.

¹⁰ Sefɛnnɛ, Yenɲele yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ mbele pè para we Fɔ wi mɛɛ na, ye nawa to pe na. Jɔɔɔ ɲga pè jɔɔ, naa kagala ɲgele pè kun pe yɛɛ ni, yaa piin ma fun.

¹¹ Ye wele, mbele pè wamawelewe pi kun pe yɛɛ ni ma koro sinmbele, we yen naga yuun ma yo pè fɛri. Zhɔbu wɪla jɔɔɔ ɲga kun wi yɛɛ ni ki wogo pɛɛ sɛnrɛ yo, a yège logo. Wi jɔɔɔ ki kɔsaga, Yenɲele lɔa kajɛɲɛ ɲga pye maa kan yège jɛn, katugu Yenɲele li leele yinriwɛ taga naa li kajɛɲɛ pyege kɪ gbɔɔ.

¹² Sefenne, nga kì gbogò ma wε ki ni fuun na, ko yen fò yaga ka wugu fyew. Yaga ka wugu naayeri wi na, nakoma tara ti na. Yaga si ka wuguro ta yεε pye. Eεn fò, ye yo ee, na kala li ka pye «ee», nakoma ayoo, na kala li ka pye «ayoo», jango Yenηεle li kiti wiga ka to ye na.

¹³ Na kaa pye lere wa yen na jòlò ye ni, wila Yenηεle li yenri. Na kaa pye wa nawa yen ma yinngi, wila yuuro shoo wila Yenηεle li sɔnni.

¹⁴ Na kaa pye lere wa na yaa ye ni, wi legilizi leleεle pe yeri pe pan pe Yenηεle yenri wi kan pe sinne fa wi na we Fò wi meεε ki na.

¹⁵ Ki Yenηεle yenrewe mba pè yenri tagawa ni, pi yaa yaɲa wi sagala. Pa we Fò wi yaa yambagawa kan wi yeri. Na kaa pye wi kapere pye, pa ti yaa kala yaga wi na.

¹⁶ Ki kala na, yaa ye kapere ti yuun yaa ye yeε kaan, yaa Yenηεle li yenri yaa ye yeε kaan, jango ye ta ye sagala. Lesinne wi Yenηεle yenrewe mba wì yenri kapòrò ni, pi yen fannga ni fò jεnε.

¹⁷ Eli wila pye senwee paa we yen. Wila Yenηεle li yenri kapòrò ni ma yo tisaga kiga ka pan. Tisaga kii pan laga tara ti na maga yigi fò yele taanri naa yenge kògòlòni.

¹⁸ Ko pungo na, a wì Yenηεle li yenri naa, a tisaga kì pan, a tara ti yarilire tì yon.

¹⁹ Sefenne, na wa ka pungo ye ni mbe kaselege konò li wa, na wa kaa saga wi ka songòrò mbe pan wa li ni naa,

²⁰ yege jεn ye yo fò lere ηa ka kapege pyefò wa songòrò mboo wò wa kombege nga wì pungo ki ni, wi yaa ki kapege pyefò wi yinne li sho kunwò

pi ni, *mbege kan wi kapere legere mbe kala yaga*
wi na[†].

[†] **5:20 5.20:** Yomi 10.12

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8